

INTERVJU

Ljubljana bo med 16. in 25. julijem gostila enega največjih mednarodnih zborovskih festivalov **Europa Cantat**. Organizatorji, ki festival pripravljajo v zahtevnih zdravstvenih razmerah, poudarjajo, da ga bodo zagotovo izpeljali, pri čemer bodo skladno z ukrepi dosledno poskrbeli za varnost vseh udeležencev in občinstva. Doslej se je na festival **Europa Cantat** prijavilo že okoli tisoč udeležencev, največ iz Slovenije, pričakujemo pa lahko tudi pevce iz Francije, Avstrije, Švice, Nemčije, Madžarske, Španije, Italije, Nizozemske, Portugalske in ZDA. O največjem kulturnem dogodku ob predsedovanju Slovenije Svetu EU in ob 30-letnici samostojnosti Slovenije smo se pogovarjali s programsko vodjo festivala Mihelo Jagodic.

Kaj gostiteljstvo festivala Europa Cantat pomeni za glavno mesto in za našo državo?

Izvedba tega izredno velikega glasbenega festivala je bila v vsaki državi do sedaj kulturna, izobraževalna, turistična in gospodarska priložnost – enako velja tudi nas. V kulturnem smislu slovensko glasbeno kulturo in kulturo nasploh postavljamo na svetovni oder, po drugi strani pa domačim pevcem in vsem, ki jih zborovska glasba zanima, pripravljamo na domačem pragu fantastično priložnost, da pridejo do novosti, novih znanj in uživajo v prireditvi z neverjetnim naborom raznolikih vsebin. Upamo, da se bodo festivala lahko udeležili tudi vsi tujci, ki si tega želijo. Gotovo je korona onemogočila tako pisano svetovno družčino na festivalu, kot je bilo to pričakovano (na prejšnjem je sodelovalo kar 50 držav z vseh kontinentov), a smo v dveh letih priprav v pro-

Mihaela Jagodic pojasnjuje, da zaradi pandemije koronavirusne bolezni sočasno razvijajo dva scenarija, da bodo lahko v kritičnih trenutkih varno organizirali dogodke in ohranili najpomembnejše programske dele, ki jim bodo omogočali razvoj dejavnosti in promocijo slovenske glasbe.

mocijo naše države vložili ogromno energije. Prepričana sem, da smo v vseh, ki letos ne bodo mogli na festival, zanetili veliko željo, da vsaj naknadno obišejo našo državo, načrtujejo tudi kakšno kasnejše kulturno sodelovanje s slovenskimi ustvarjalci ali pa vsaj prijeten dopust. **S čim - menite - ste prepričali komisijo Evropske zborovske zveze?** Na kratko: gostiteljstvo festivala v Sloveniji ni naključje, ampak plod desetletnega dela tako Javnega sklada kot tudi vseh uspehov in

dosežkov zborov, zborovodij, skladateljev in vseh, ki v Sloveniji sestavljajo zborovsko prizorišče. Prepričali smo z renomejem dobrih organizatorjev, pravo velikostjo mesta s primerno infrastrukturo, kvaliteto slovenskih glasbenih izvajalcev in zagotovljeno finančno podporo Ministrstva za kulturo ter Mestne občine Ljubljana. Dejansko je Slovenija v mednarodni zborovski skupnosti poznana kot država, v kateri nam zborovsko petje veliko pomeni, ima bogato tradicijo, je dobro organizirano in

strokovno podprto, ima mednarodno uspešne zборе, pa tudi množičnost. Marsikaj od tega dostikrat omenjajo kot zgled. Ponašamo pa se tudi z mednarodnimi prireditvami. Mnogim je v spominu ostal zelo uspešno organiziran in vsebinsko bogat Evropski zborovski simpozij, poznajo kvaliteten nivo **Mednarodnega zborovskega tekmovanja Gallus - Maribor**, ki je član šestih tekmovanj za veliko zborovsko **nagrado Evrope** in nova tekmovanja in festivale, ki nastajajo. Od nas upravičeno pričakujejo,

da bomo v programskem smislu prispevali resnično kvaliteten in zanimiv delež.

Kako ste zasnovali program?

Program smo v okviru licenčnih ali pričakovanih vsebin festivala zasnovali v tri kategorije: delavnice za vse, ki želijo peti ali se izobraževati, koncerte udeležencev ali posebej povabljenih slovenskih in tujih gostov ter posebne projekte, ki zborovsko petje povezujejo z drugimi umetnostnimi področji ali celo sektorji, kot je npr. šport. Pri načrtovanju delavnic je zelo pomembno sodelovanje z 10-člansko mednarodno komisijo, ki je tri dni iz približno 300 predlogov kombinirala vsebine in mentorje 42 delavnic tako, da imamo najbolj raznovrstno glasbeno ponudbo za petje, ki si jo lahko zamislite, in svetovno uveljavljene mentorje zanje: glasbo različnih stilov (od klasike do pop zborov, od stare glasbe do improvizacije in kokreacije, od ljudske glasbe do jaza), delavnice so tudi razporejene glede na predznanje, starost in različne zasedbe (mladinske, ženske, moške, mešane zborov in vokalne skupine). Vsak lahko najde nekaj takega, kar si je vedno želel peti, pa doma v svojem zboru ne počne. Del delavnic je namenjen dirigentom, skladateljem in ljudem, ki se bolj profesionalno ukvarjajo s petjem. Na številnih predavanjih se bomo posebej posvetili temam, ki niso samo pevske, ampak petje povezujejo z npr. nevroznanostjo, ekonomijo, kariernim načrtovanjem ali socialnim delom.

Drugi sklop programa so koncerti: nastopi sodelujočih zborov, vabljenih vrhunskih tujih skupin in pa sklop Prislusni Sloveniji, kjer bodo slovenski zbori predstavili tuji javnosti vse, kar se nam zdi pomembno, da ta sliši in si ustvari sliko o raznolikosti in zanimivosti naše glasbe za različne zasedbe. Tretji sklop pa so prireditve, ki ga povezujejo z drugimi področji: zborovska fotopromenada v parku Tivoli, v ledeni dvorani Tivoli bo prva revija domačih in mednarodnih umetnostnih drsalcev, ki bodo svoje plesne izvedbe izvedli na žive izvedbe pevskega zborov, pripravljamo koncert pevskega družin, Pojoče domove – nastope malih pevske skupin na vrtovih ali terasah gostiteljev ipd.

Česa se sami najbolj veselite?

Najprej tega, da bo pevska dejavnost živa. Trenutno resnično života na spletu in niti vrhunске skupine, ki so pomembne za ohranjanje naše prepoznavne kvalitete – v primerjavi s športom – nimajo dovoljenja za vaje in ohranjanje kondicije.

Veselim se festivalskega, netekmovalnega vzdušja in glasbene pestrosti na domačem pragu. Tako pestre in zgoščene glasbene izbire doma dolgo ne bomo doživeli. V šestdesetih letih se je festival le enkrat vrnil v isto mesto ...

Slovenci veljamo za pevski narod. Kdo oziroma kaj je najbolj zaslužno za to?

Verjamem, da naš interes za zborovsko petje izhaja iz ljudske pesmi, ki je bila pretežno večglasna. Mislim, da imamo po harmoniji potrebo. Zaslužni za ohranjanje tega občutka in izrednih rezultatov so šolski sistem z otroškimi in mladinskimi zbori, navdihujoči in neumorni posamezniki od vsepoved, ki so ali še zagotavljajo pogoje za delo društev, ustvarjajo prireditve, ki omogočajo razvoj, skladatelji, ki razumejo, da jim pisanje za zborov prinaša precej priložnosti za izvedbo, dirigenti, ki ogromno vlagajo v svoje izobraževanje in z dosežki postavljajo višje standarde in cilje drugim, ter sistem Javnega sklad RS, ki skrbi za sistem preglednih in strokovno spremljenih preglednih dogodkov. Vsi smo povezani in delamo za dobro dejavnosti.

Včasih so imeli zbori tudi družabno funkcijo, ki pa (sklepam) z internetom in družbenimi omrežji ni več tako v ospredju. Beležite na ta račun kakšen padec pevcev?

Vsaka velika družbena sprememba se dotakne tudi zborov. Težko sklepamo, koliko prav socialna omrežja vplivajo na članstvo v zborih, o tem ni kakšne relevantne statistike. Družbena omrežja imajo lahko tudi dosti zelo pozitivnih vplivov: z zanimivimi predstavivami pridobivanje novih članov, dostop do idej za izbor programa, poslušanje izvedb in učenje, skladatelji imajo boljše možnosti za promocijo svojih del po vsem svetu ...

Zborovodje trenutno poročajo o osipu pevcev zaradi nenehne uporabe interneta v času korone, tudi zato, ker to ni pravo druženje, tudi nimajo nastopov in s tem motiva za vaje. Ogromno jih komaj čaka,

Jagodičeva poudarja, da internetne aplikacije sicer omogočajo sočasno udeležbo, žal pa ne znosnega skupnega petja. Pri njem namreč nastaja nemogoč časovni zamik, ki dirigentu in pevcem onemogoča izdelovanje skladbe. Zato imajo dostikrat zelo zamudne individualne vaje ali vaje, kjer zborovodja poje ali igra, pa ga samo poslušajo, učenje glasov po posnetkih – vse za to, da bi ostali skupaj in vsaj malo v formi, da ne bo treba od začetka, ko se bo dejavnost spet lahko začela.

da se spet pojavijo v realnem pevskem svetu v živo.

Se strinjate s pregovorom: Kdor poje, zlo ne misli?

Na neki način – kadar človek poje, ne more biti slabe volje ali negativen. Doživlja pa lahko različne občutke, ki jih prinesejo vsebine skladb, harmonije, vzdušje med pevci. Glasbene harmonije dokazano vplivajo na počutje človeka, skupno petje se uporablja tudi v zdravilne terapevtske namene (pomaga npr. pri bolnikih z dihalnimi stiskami, afazijo, demenco in Parkinsonovo boleznijo ...). Dobrobiti skupnega petja so čedalje bolj raziskane in prepričana sem, da bodo tudi pri nas enkrat bolj vključene v zagotavljanje kvalitete življenja.

Kdaj ste se vi prvič srečali z zborovskim petjem?

V osnovni šoli, ne spomnim se več natančno, ampak gotovo takoj, ko je bilo mogoče.

Kaj vas je pritegnilo k sodelovanju?

Petje v skupini ti pač »zapaše«. Od malega sem z mami doma pela, najbolj me je pritegnilo, če sva peli vsaka svoj glas. In to se v zboru samo še nadgradi. Potem pa vaje, na katerih spoznavša globino kva-

litetne glasbe, magični trenutki izredno uspešnih izvedb, ko se zdi, da s celim zborom zalebdiš, uspehi na tekmovanjih, nepozabne turneje po svetu in enkratna družba.

Vse to skupaj je tisto, ko si rečeš – ne predstavljam si, kakšno bi bilo moje življenje brez teh doživetij.

Ste še aktivni v zboru?

Ne več, zbori so z nastopi najbolj aktivni v času, ko imam tudi sama z organizacijo največ dela. Oboje žal ne gre.

Kakšni pa so trendi v zborovskem petju?

Zborovsko petje je raznoliko kot družba in se tako tudi spreminja. Ni le akademsko resno ali pa družabna dejavnost za starejše ... išče nove poti do ljudi, ki se z njim še niso ukvarjali, ponuja izzive najspodobnejšim, postaja globalno in tako dostopno vsem, razvijajo se novi pristopi odrskih izvedb, ki so bolj privlačni za gledalce, ponuja veliko premalo izkoriščene dobrobiti za terapevtske pristope, ki jih ljudje potrebujejo ...

Upamo, da bomo čim več tega potenciala lahko pokazali na letošnjem festivalu v Ljubljani.

Teja Pelko; foto: Matej Maček